

Manidweepa Varnanam (Devi Bhagavatam) Part

1

మణిద్వీపవర్ణనం (దేవీభాగవతం) 1

అథ శ్రీమద్దేవీభాగవతే ద్వాదశస్కంధే

దశమోఽధ్యాయః (10) ||

వ్యాస ఉవాచ |

బ్రహ్మలోకాదూర్ధ్వభాగే సర్వలోకోఽస్తి యః శ్రుతః |

మణిద్వీపః స ఏవాస్తి యత్ర దేవీ విరాజతే || 1 ||

సర్వస్మాదధికో యస్మాత్సర్వలోకస్తతః స్మృతః |

పురా పరాంబయైవాయం కల్పితో మనసేచ్ఛయా

|| 2 ||

సర్వాదౌ నిజవాసార్థం ప్రకృత్యా మూలభూతయా |

కైలాసాదధికో లోకో వైకుంఠాదపి చోత్తమః || 3 ||

గోలోకాదపి సర్వస్మాత్సర్వలోకోఽధికః స్మృతః |

న తత్సమం త్రిలోక్యాం తు సుందరం విద్యతే

క్వచిత్ || 4 ||

చత్రీభూతం త్రిజగతో భవసంతాపనాశకం |

ఛాయాభూతం తదేవాస్తి బ్రహ్మాండానాం తు సత్తమ

|| 5 ||

బహుయోజనవిస్తీర్ణో గంభీరస్తావదేవ హి |

మణిద్వీపస్య పరితో వర్తతే తు సుధోదధిః || 6 ||

మరుత్సంఘట్టనోత్కీర్ణతరంగశతసంకులః |

రత్నాచ్ఛవాలుకాయుక్తో ఝషశంఖసమాకులః ||

7 ||

వీచిసంఘర్షసంజాతలహారీకణశీతలః |

నానాధ్వజసమాయుక్తా నానాపోతగతాగతైః || 8 ||

విరాజమానః పరితస్త్వీరరత్నద్రుమో మహాన్ |

తదుత్తరమయోధాతునిర్మితో గగనే తతః || 9 ||

సప్తయోజనవిస్తీర్ణః ప్రాకారో వర్తతే మహాన్ |

నానాశస్త్రప్రహరణా నానాయుద్ధవిశారదాః || 10 ||

రక్షకా నివసంత్యత్ర మోదమానాః సమంతతః |

చతుర్ద్వారసమాయుక్తో ద్వారపాలశతాన్వితః || 11

||

నానాగణైః పరివృతో దేవీభక్తియుతైర్మృప |

దర్శనార్థం సమాయాంతి యే దేవా జగదీశితుః ||

12 ||

తేషాం గణా వసంత్యత్ర వాహనాని చ తత్ర హి |

విమానశతసంఘర్షఘంటాస్వనసమాకులః || 13

||

హయహేషాఘురాఘాతబధిరీకృతదిజ్ముఖః |

గణైః కిలకిలారావైర్వేత్రహస్తైశ్చ తాడితాః || 14 ||

సేవకా దేవసంఘానాం భ్రాజంతే తత్ర భూమిప |

తస్మిన్కోలాహలే రాజన్న శబ్దః కేనచిత్క్వచిత్ ||

15 ||

కస్యచిచ్ఛ్రాయతేఽత్యంతం నానాధ్వనిసమాకులే |

పదే పదే మిష్టవారిపరిపూర్ణసరాంసి చ || 16 ||

వాటికా వివిధా రాజన్ రత్నద్రుమవిరాజితాః |

తదుత్తరం మహాసారధాతునిర్మితమండలః || 17

||

సాలోఽపరో మహానస్తి గగనస్పర్శి యచ్ఛిరః |

తేజసా స్యాచ్ఛతగుణః పూర్వసాలాదయం పరః ||

18 ||

గోపురద్వారసహితో బహువృక్షసమన్వితః |

యా వృక్షజాతయః సంతి సర్వాస్తాస్తత్ర సంతి చ ||

19 ||

నిరంతరం పుష్పయుతాః సదా ఫలసమన్వితాః |

నవపల్లవసంయుక్తాః పరసౌరభసంకులాః || 20 ||

పనసా వకులా లోధ్రాః కర్ణికారాశ్చ శింశపాః |

దేవదారుకాంచనారా ఆంరాశ్చైవ సుమేరవః || 21

||

లికుచా హింగులాశ్చైలా లవంగాః కట్ఫలాస్తథా |

పాటలా ముచుకుందాశ్చ ఫలిన్యో జఘనేఫలాః ||

22 ||

తాలాస్తమాలాః సాలాశ్చ కంకోలా నాగభద్రకాః |

పున్నాగాః పీలవః సాల్వకా వై కర్పూరశాఖినః ||

23 ||

అశ్వకర్ణా హస్తీకర్ణాస్తాలపర్ణాశ్చ దాడిమాః |

గణికా బంధుజీవాశ్చ జంబీరాశ్చ కురండకాః || 24

||

చాంపేయా బంధుజీవాశ్చ తథా వై కనకద్రుమాః |

కాలాగురుద్రుమాశ్చైవ తథా చందనపాదపాః || 25

||

ఖర్జూరా యూథికాస్తాలపర్ణ్యశ్చైవ తథేక్షవః |

క్షీరవృక్షాశ్చ ఖదిరాశ్చించాభల్లాతకాస్తథా || 26 ||

రుచకాః కుటజా వృక్షా బిల్వవృక్షాస్తథైవ చ |

తులసీనాం వనాన్యేవం మల్లికానాం తథైవ చ || 27

||

ఇత్యాదితరుజాతీనాం వనాన్యపవనాని చ |

నానావాపీశతైర్యుక్తాన్యేవం సంతి ధరాధిప || 28 ||

కోకిలారావసంయుక్తా గుంజద్భ్రమరభూషితాః |

నిర్యాసస్త్రావిణః సర్వే స్నిగ్ధచ్ఛాయాస్తరూత్తమాః ||

29 ||

నానాఋతుభవా వృక్షా నానాపక్షిసమాకులాః |

నానారసస్త్రావిణీభిర్న దీభిరతిశోభితాః || 30 ||

పారావతశుకవ్రాతసారికాపక్షమారుతైః |

హంసపక్షసముద్భూతవాతవ్రాతైశ్చలద్దుమం ||

31 ||

సుగంధగ్రాహిపవనపూరితం తద్వనోత్తమం |

సహితం హరిణీయూధైర్ధ్రావమానైరితస్తతః || 32 ||

న్యత్యద్భర్తృకదంబస్య కేకారావైః సుఖప్రదైః |

నాదితం తద్వనం దివ్యం మధుస్త్రావి సమంతతః ||

33 ||

కాంస్యసాలాదుత్తరే తు తాంరసాలః ప్రకీర్తితః |

చతురస్రసమాకార ఉన్నత్యా సప్తయోజనః || 34

||

ద్వయోస్తు సాలయోర్మధ్యే సంప్రోక్తా కల్పవాటికా |

యేషాం తరూణాం పుష్పాణి కాంచనాభాని భూమిప

|| 35 ||

పత్రాణి కాంచనాభాని రత్నబీజఫలాని చ |

దశయోజనగంధో హి ప్రసర్పతి సమంతతః || 36

||

తద్వనం రక్షితం రాజన్వసంతేనర్తునానిశం |

పుష్పసింహాసనాసీనః పుష్పచ్ఛత్రవిరాజితః || 37

||

పుష్పభూషాభూషితశ్చ పుష్పాసవవిఘ్నార్ణితః |

మధుశ్రీర్మాధవశ్రీశ్చ ద్వే భార్యే తస్య సంమతే || 38

||

క్రీడతః స్మేరవదనే సుమస్తబకకందుకైః |

అతీవ రంయం విపినం మధుస్రావి సమంతతః ||

39 ||

దశయోజనపర్యంతం కుసుమామోదవాయునా |

పూరితం దివ్యగంధర్వైః సాంగనైర్గానలోలుపైః || 40

||

శోభితం తద్వనం దివ్యం మత్తకోకిలనాదితం |

వసంతలక్ష్మీసంయుక్తం కామికామప్రవర్ధనం || 41

||

తాంరసాలాదుత్తరత్ర సీససాలః ప్రకీర్తితః |

సముచ్చాయః స్మృతోఽప్యస్య

సప్తయోజనసంఖ్యయా || 42 ||

సంతానవాటికామధ్యే సాలయోస్తు ద్వయోర్మృప |

దశయోజనగంధస్తు ప్రసూనానాం సమంతతః ||

43 ||

హిరణ్యాభాని కుసుమాన్యత్ఫుల్లాని నిరంతరం |

అమృతద్రవసంయుక్తఫలాని మధురాణి చ || 44

||

గ్రీష్మర్తుర్నాయకస్తస్యా వాటికాయా నృపోత్తమ |

శుక్రశ్రీశ్చ శుచిశ్రీశ్చ ద్వే భార్యే తస్య సంమతే || 45

||

సంతాపత్రస్తలోకాస్తు వృక్షమూలేషు సంస్థితాః |

నానాసిద్ధైః పరివృతో నానాదేవైః సమన్వితః || 46

||

విలాసినీనాం బృందైస్తు చందనద్రవపంకిలైః |

పుష్పమాలాభూషితైస్తు తాలవృంతకరాంబుజైః ||

47 ||

ప్రాకారః శోభితో రాజన్ శీతలాంబునిషేవిభిః |

[ఏజత్]

సీససాలాదుత్తరత్రాప్యారకూటమయః శుభః || 48

||

ప్రాకారో వర్తతే రాజన్మునియోజనదైర్ఘ్యవాన్ |

హరిచందనవృక్షాణాం వాటీ మధ్యే తయోః స్మృతా

|| 49 ||

సాలయోరధినాథస్తు వర్షర్తుర్మేఘవాహనః |

విద్యుత్ప్లింగళనేత్రశ్చ జీమూతకవచః స్మృతః || 50

||

వజ్రనిర్ఘోషముఖరశ్చేంద్రధన్వా సమంతతః |

సహస్రశో వారిధారా ముంచన్నాస్తే గణావృతః || 51

||

నభః శ్రీశ్చ నభస్యశ్రీః స్వరస్యా రస్యమాలినీ |

అంబా దులా నిరత్నిశ్చాభ్రమంతీ మేఘయంతికా

|| 52 ||

వర్షయంతీ చిపుణికా వారిధారా చ సంమతాః |

వర్షర్షోర్ష్యాదశ ప్రోక్తాః శక్తయో మదవిహ్వలాః || 53

||

నవపల్లవవృక్షాశ్చ నవీనలతికాన్వితాః |

హరితాని తృణాన్యేవ వేష్టితా యైర్ధరాఖిలా || 54 ||

నదీనదప్రవాహాశ్చ ప్రవహంతి చ వేగతః |

సరాంసి కలుషాంబూని రాగిచిత్తసమాని చ || 55

||

వసంతి దేవాః సిద్ధాశ్చ యే దేవీకర్మకారిణః |

వాపీకూపతటాకాశ్చ యే దేవ్యర్థం సమర్పితాః ||

56 ||

తే గణా నివసంత్యత్ర సవిలాసాశ్చ సాంగనాః |

ఆరకూటమయాదగ్రే సప్తయోజనదైర్ఘ్యవాన్ || 57

||

పంచలోహాత్మకః సాలో మధ్యే మందారవాటికా |

నానాపుష్పలతాకీర్ణా నానాపల్లవశోభితా || 58 ||

అధిష్ఠాతాత్ర సంప్రోక్తః శరదృతురనామయః |

ఇషులక్ష్మీరూర్జలక్ష్మీర్ద్వే భార్యే తస్య సంమతే || 59

||

నానాసిద్ధా వసంత్యత్ర సాంగనాః సపరిచ్ఛదాః |

పంచలోహమయాదగ్రే సప్తయోజనదైర్ఘ్యవాన్ || 60

||

దీప్యమానో మహాశృంగైర్వర్తతే రౌప్యసాలకః |

పారిజాతాటవీమధ్యే ప్రసూనస్తబకాన్వితా || 61 ||

దశయోజనగంధీని కుసుమాని సమంతతః |

మోదయంతి గణాన్సర్వాన్యే దేవీకర్మకారిణః || 62

||

తత్రాధినాథః సంప్రోక్తో హేమంతర్తుర్మహోజ్జ్వలః |

సగణః సాయుధః సర్వాన్ రాగిణో రంజయన్నృప

|| 63 ||

సహశ్రీశ్చ సహస్యశ్రీర్ద్వే భార్యే తస్య సంమతే |

వసంతి తత్ర సిద్ధాశ్చ యే దేవీవ్రతకారిణః || 64 ||

రౌప్యసాలమయాదగ్రే సప్తయోజనదైర్ఘ్యవాన్ |

సౌవర్ణసాలః సంప్రోక్తస్తప్తహాటకకల్పితః || 65 ||

మధ్యే కదంబవాటీ తు పుష్పపల్లవశోభితా |

కదంబమదిరాధారాః ప్రవర్తంతే సహస్రశః || 66 ||

యాభిర్నిపీతపీతాభిర్నిజానందోఽనుభూయతే |

తత్రాధినాథః సంప్రోక్తః శైశిరర్తుర్మహోదయః || 67 ||

తపఃశ్రీశ్చ తపస్యశ్రీర్ద్వే భార్యే తస్య సంమతే |

మోదమానః సహైతాభ్యాం వర్తతే శిశిరాకృతిః || 68

||

నానావిలాససంయుక్తో నానాగణసమావృతః |

నివసంతి మహాసిద్ధా యే దేవీదానకారిణః || 69 ||

నానాభోగసముత్పన్నమహానందసమన్వితాః |

సాంగనాః పరివారైస్తు సంఘశః పరివారితాః || 70

||

స్వర్ణసాలమయాదగ్రే మునియోజనదైర్ఘ్యవాన్ |

పుష్పరాగమయః సాలః కుంకుమారుణవిగ్రహాః ||

71 ||

పుష్పరాగమయీ భూమిర్వనాన్యపవనాని చ |

రత్నవృక్షాలవాలాశ్చ పుష్పరాగమయాః స్మృతాః ||

72 ||

ప్రాకారో యస్య రత్నస్య తద్రత్నరచితా ద్రుమాః |

వనభూః పక్షిణశ్చైవ రత్నవర్ణజలాని చ || 73 ||

మండపా మండపస్తంభాః సరాంసి కమలాని చ |

ప్రాకారే తత్ర యద్యత్స్యాత్తత్సర్వం తత్సమం భవేత్

|| 74 ||

పరిభాషేయముద్దిష్టా రత్నసాలాదిషు ప్రభో |

తేజసా స్యాల్లక్షగుణః పూర్వసాలాత్పరో నృప || 75

||

దిక్పాలా నివసంత్యత్ర ప్రతిబ్రహ్మాండవర్తినాం |

దిక్పాలానాం సమష్ట్యాత్మరూపాః

స్ఫూర్ణద్వరాయుధాః || 76 ||

పూర్వాశాయాం సముత్తుంగశృంగా పూరమరావతీ

|

నానోపవనసంయుక్తో మహేంద్రస్తత్ర రాజతే || 77

||

స్వర్గశోభా చ యా స్వర్గే యావతీ స్యాత్తతోఽధికా |

సమష్టిశతనేత్రస్య సహస్రగుణతః స్మృతా || 78 ||

ఐరావతసమారూఢో వజ్రహస్తః ప్రతాపవాన్ |

దేవసేనాపరివృతో రాజతేఽత్ర శతక్రతుః || 79 ||

దేవాంగనాగణయుతా శచీ తత్ర విరాజతే |

వహ్నికోణే వహ్నిపురీ వహ్నిపూః సదృశీ నృప ||

80 ||

స్వాహాస్వధాసమాయుక్తో వహ్నిస్తత్ర విరాజతే |

నిజవాహనభూషాఢ్యో నిజదేవగణైర్వృతః || 81 ||

యాంయాశాయాం యమపురీ తత్ర దండధరో

మహాన్ |

స్వభటైర్వేష్టితో రాజన్ చిత్రగుప్తపురోగమైః || 82 ||

నిజశక్తియుతో భాస్వత్తనయోఽస్తి యమో మహాన్

|

నైర్వత్యాం దిశి రాక్షస్యాం రాక్షసైః పరివారితః || 83

||

ఖడ్గధారీ స్ఫురన్నాస్తే నిర్మతిర్నిజశక్తియుక్ |

వారుణ్యాం వరుణో రాజా పాశధారీ ప్రతాపవాన్ ||

84 ||

మహారుషసమారాఢ్యో వారుణీమధువిహ్వలః |

నిజశక్తిసమాయుక్తో నిజయాదోగణాన్వితః || 85 ||

సమాస్తే వారుణే లోకే వరుణానీరతాకులః |

వాయుకోణే వాయులోకో వాయుస్తత్రాధితిష్ఠతి ||

86 ||

వాయుసాధనసంసిద్ధయోగిభిః పరివారితః |

ధ్వజహస్తో విశాలాక్షో మృగవాహనసంస్థితః || 87

||

మరుద్గణైః పరివృతో నిజశక్తిసమన్వితః |

ఉత్తరస్యాం దిశి మహాన్ యక్షలోకోఽస్తి భూమిప

|| 88 ||

యక్షాధిరాజస్తత్రాస్తే వృద్ధిఋద్ధ్యాదిశక్తిభిః |

నవభిర్నిధిభిర్యుక్తస్తుందిలో ధననాయకః || 89 ||

మణిభద్రః పూర్ణభద్రో మణిమాన్మణికంధరః |

మణిభూషో మణిస్రగ్వీ మణికార్ముకధారకః || 90

||

ఇత్యాదియక్షసేనానీసహితో నిజశక్తియుక్ |

ఈశానకోణే సంప్రోక్తో రుద్రలోకో మహాత్తరః || 91 ||

అనర్ఘ్యరత్నఖచితో యత్ర రుద్రోఽధిదైవతం |

మన్యుమాన్దీప్తనయనో బద్ధపుష్పమహేషుధిః || 92

||

స్ఫూర్జద్ధనుర్వామహస్తోఽధిజ్యధన్వభిరావృతః |

స్వసమానైరసంఖ్యాతరుద్రైః శూలవరాయుధైః || 93

||

వికృతాస్యైః కరాళాస్యైర్వమద్వహ్నిభిరాస్యతః |

దశహస్తైః శతకర్షైః సహస్రభుజసంయుతైః || 94 ||

దశపాదైర్దశగ్రీవైస్త్రినేత్రైరుగ్రమూర్తిభిః |

అంతరిక్షచరా యే చ యే చ భూమిచరాః స్మృతాః

|| 95 ||

రుద్రాధ్యాయే స్మృతా రుద్రాస్తైః సర్వైశ్చ సమావృతః |

రుద్రాణీకోటిసహితో భద్రకాళ్యాదిమాతృభిః || 96 ||

నానాశక్తిసమావిష్ట డామర్యాదిగణావృతః |

వీరభద్రాదిసహితో రుద్రో రాజన్విరాజతే || 97 ||

ముండమాలాధరో నాగవలయో నాగకంధరః |

వ్యాఘ్రుచర్మపరీధానో గజచర్మోత్తరీయకః || 98 ||

చితాభస్మాంగలిప్తాంగః ప్రమథాదిగణావృతః |

నినదడ్డమరుధ్వానైర్బధిరీకృతదిజ్మఖః || 99 ||

అట్టహాసాస్ఫోటశబ్దైః సంత్రాసితనభస్తలః |

భూతసంఘసమావిష్టో భూతావాసో మహేశ్వరః |

ఈశానదికృతిః సోఽయం నానా చేశాన ఏవ చ ||

100 ||

ఇతి శ్రీమద్దేవీభాగవతే మహాపురాణే ద్వాదశస్కంధే

మణిద్వీపవర్ణనం నామ దశమోఽధ్యాయః ||